

Một số biện pháp nâng cao hiệu quả hoạt động học trực tuyến cho sinh viên từ thực tế Trường Đại học Công nghiệp Việt - Hưng

Nguyễn Thị Dung¹, Kiều Hưng²,
Phạm Thị Thanh Hương³

¹ Email: dung3h.viu@gmail.com

² Email: kieuhung110876@gmail.com

³ Email: pham.huong626@gmail.com

Trường Đại học Công nghiệp Việt - Hưng
Số 16, phố Hữu Nghị, Xuân Khanh,
Sơn Tây, Hà Nội, Việt Nam

TÓM TẮT: Đào tạo trực tuyến đang là xu thế của phát triển nền giáo dục mở và linh hoạt. Thực tế việc triển khai đào tạo trực tuyến nói chung, dạy và học trực tuyến thời gian qua do ảnh hưởng của dịch Covid - 19 nói riêng đã thể hiện sự nỗ lực của toàn ngành Giáo dục với những kết quả tích cực đạt được. Tuy nhiên, qua quá trình tổ chức thực hiện vẫn còn nhiều vấn đề được các nhà quản lí, các nhà giáo dục và người học quan tâm, tìm lời giải nhằm nâng cao chất lượng, cả dưới góc độ quản lí và cả dưới góc độ chuyên môn, nghiệp vụ. Một trong số đó là tìm ra được những biện pháp, cách thức phù hợp để nâng cao hiệu quả, chất lượng hoạt động học trực tuyến.

TỪ KHÓA: Đào tạo trực tuyến; phương pháp học trực tuyến; phương pháp học tập; Trường Đại học Công nghiệp Việt - Hưng.

→ Nhận bài 13/11/2020 → Nhận bài đã chỉnh sửa 25/11/2020 → Duyệt đăng 25/01/2021.

1. Đặt vấn đề

Ở Việt Nam, giáo dục (GD) trực tuyến đã có từ nhiều năm nay và có xu hướng ngày càng tăng cả về số lượng và chất lượng. Thời gian qua, đặc biệt do ảnh hưởng của dịch Covid - 19 với tinh thần “*tạm dừng đến trường nhưng không ngừng học*”, vấn đề dạy và học trực tuyến được quan tâm triển khai thực hiện ở tất cả các cấp học, bậc học trong hệ thống GD nước ta, thu hút được sự quan tâm chỉ đạo của các cấp quản lí, đội ngũ nhà giáo, của người học và phụ huynh.

Đối với Trường Đại học Công nghiệp (ĐHCN) Việt - Hưng, từ Nghị quyết số 06-NQ/ĐUVH ngày 20 tháng 3 năm 2017 về “*Cải cách Trường ĐHCN Việt - Hưng*” cho đến Báo cáo chính trị trình Đại học Đảng bộ Trường lần thứ XVI (nhiệm kì 2020 - 2025) đều khẳng định: “*Sự phát triển nhanh chóng của khoa học và công nghệ đặc biệt là Cách mạng 4.0 có tác động trực tiếp đến việc đổi mới nội dung, chương trình, phương pháp đào tạo trong các trường đại học*” [1]. Nhận thức rõ điều này, các chủ trương, quan điểm chỉ đạo của lãnh đạo trường đã xác định sự cần thiết của việc triển khai đào tạo trực tuyến để phù hợp với xu hướng phát triển và đáp ứng tốt hơn nhu cầu của người học và xã hội, đó là “*Tiếp tục đổi mới hoạt động GD đào tạo theo hướng mở, linh hoạt và các định hướng đã đề ra, trong đó đào tạo trực tuyến là cơ sở*” [2]. Từ giữa năm học 2019 - 2020, khi diễn biến của dịch Covid - 19 trở nên phức tạp, nhà trường đã triển khai việc dạy và học trực tuyến ở phần lớn các học phần trong chương trình đào tạo. Việc này được đánh giá là

chủ trương đúng đắn, giải pháp phù hợp, quá trình triển khai đạt được kết quả ban đầu làm cơ sở cho việc thực hiện ở giai đoạn tiếp theo với những đòi hỏi cao hơn. Từ thực tế triển khai tại Trường ĐHCN Việt - Hưng, dưới góc độ tiếp cận của phương pháp học tập, qua việc đánh giá thực trạng, bài viết hướng tới tổng hợp khái quát một số biện pháp giúp cho sinh viên (SV) học tập trực tuyến đạt hiệu quả.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Phương pháp học trực tuyến và ưu thế của học trực tuyến

2.1.1. Phương pháp học trực tuyến

Có rất nhiều cách hiểu khác nhau về đào tạo trực tuyến, nhưng cách hiểu cơ bản đó là một phương thức phân phối các tài liệu, nội dung học tập dựa trên các công cụ điện tử hiện đại như: Điện thoại, máy tính thông qua mạng internet. Trong đó, nội dung, tài liệu học tập có thể được cập nhật từ các website trường học trực tuyến và các ứng dụng di động khác. Đặc điểm vượt trội của đào tạo trực tuyến đó chính là tính tương tác cao và đa dạng giữa giảng viên và SV. Theo tính năng đó, giảng viên và SV có thể trao đổi trực tiếp với nhau thông qua các công cụ: Chat, email, Zoom, zalo,... [3].

Theo Bách khoa toàn thư mở Wikipedia: GD trực tuyến (hay còn gọi là E-learning) là phương thức học thông qua máy vi tính, điện thoại thông minh nối mạng với một máy chủ ở nơi khác có lưu giữ sẵn bài giảng điện tử và phần mềm cần thiết để có thể hỏi, yêu cầu, ra đề cho học sinh học trực tuyến từ xa. Giáo viên có thể

truyền tải hình ảnh và âm thanh qua đường truyền băng thông rộng hoặc kết nối không dây (WiFi, WiMAX), mạng nội bộ (LAN).

Phương pháp học trực tuyến (Online learning method) là phương pháp học sử dụng các phương tiện máy tính, thiết bị thông minh có kết nối mạng đối với một máy chủ ở nơi khác nhằm lấy tài liệu học cùng việc trao đổi từ xa mà không cần đến lớp. Sau này, khi phát triển với quy mô chuyên nghiệp hơn, các lớp mở theo phương pháp học trực tuyến đã xây dựng một giáo án bài bản, đầy đủ các bài kiểm tra đánh giá kết quả,... và thậm chí tầm cỡ như một trường học trực tuyến (Online school).

2.1.2. Ưu thế của học trực tuyến

Phương pháp học trực tuyến (học online) hiện nay đã không còn quá xa lạ với học sinh, SV và cả những người đi làm nhưng có nhu cầu học tập, bồi dưỡng kiến thức, nâng cao trình độ, nghiệp vụ. Nó được xem là một trong số các *phương pháp học hiệu quả*, ưu việt dành cho mọi đối tượng người học. Đánh giá về ưu thế của học trực tuyến, rất nhiều nhà nghiên cứu, các nhà giáo và quản lý GD đã có nhiều bài phân tích, đánh giá. Dù còn nhiều khác biệt nhưng đều có điểm chung khi nhận định về các ưu thế của phương pháp học trực tuyến. Cụ thể là:

- Sự thuận lợi và tiện ích: SV có thể tự học mọi lúc, mọi nơi, mọi chỗ; việc tham gia lớp học chỉ bằng một chiếc máy tính hay thiết bị thông minh có Internet. Từ đó, SV tiết kiệm và cắt giảm chi phí, thời gian phát sinh trong quá trình học tập như đi lại, chi phí cơ hội,...

- Học trực tuyến (online learning) hiện nay có đa dạng ngành học, khóa học cũng như cấp độ học khác nhau giúp người học dễ dàng lựa chọn. Người học có thể vừa đi học vừa đi làm.

- Người học được hỗ trợ kịp thời, mọi lúc, mọi nơi, không bị giới hạn về không gian, thời gian; dễ tiếp cận và thuận tiện; chủ động lựa chọn cách học, thời gian học, khối lượng học tập.

- Khả năng cung cấp tài nguyên, học liệu học tập đa dạng, phong phú; có thể lưu trữ nội dung đã học phục vụ ôn tập kiến thức; kiểm soát được quá trình học tập thông qua các công cụ đánh giá,...

- Không giống như học tập trong lớp học trực tiếp, với việc học trực tuyến, SV có thể truy cập nội dung không giới hạn số lần, số lượt. Điều này đặc biệt cần thiết tại thời điểm ôn thi khi SV đang chuẩn bị cho các kì thi. Trong học trực tuyến, SV có thể tham dự các bài giảng bất cứ khi nào một cách dễ dàng.

Giảng viên Nguyễn Thu Hà cho rằng: “E-learning có tính tương tác cao dựa trên đa phương tiện, tạo điều kiện cho người học trao đổi thông tin dễ dàng hơn, cũng như đưa ra nội dung học tập phù hợp với khả năng và sở thích của từng người,... Người học có thể học theo thời

gian biểu cá nhân, với nhịp độ tùy theo khả năng và có thể chọn các nội dung học. E-learning cho phép học viên làm chủ hoàn toàn quá trình học của bản thân, từ thời gian, lượng kiến thức cần học cũng như thứ tự học các bài, đặc biệt là cho phép tra cứu trực tuyến những kiến thức có liên quan đến bài học một cách tức thời, duyệt lại những phần đã học một cách nhanh chóng, tự do trao đổi với những người cùng học hoặc giáo viên ngay trong quá trình học” [4].

2.2. Hoạt động học trực tuyến tại Trường Đại học Công nghiệp Việt - Hưng

Trường ĐHCN Việt - Hưng là trường đại học công lập trực thuộc Bộ Công thương với truyền thống đào tạo 43 năm, trong đó có 10 năm đào tạo bậc Đại học ở hai khối ngành là Kinh tế, quản lý và Công nghệ kỹ thuật. Việc tổ chức đào tạo trực tuyến đã được thực hiện từ lâu nhưng chỉ giới hạn ở một số môn học/học phần nhất định như ngoại ngữ, tin học cách thức tổ chức còn đơn giản. Nhưng cho đến hiện tại, việc dạy và học trực tuyến đã được tổ chức ở phần lớn các học phần, cho tất cả các đối tượng SV, được xem là hình thức học tập chính thức cùng với học tập trực tiếp và chiếm tỉ lệ từ 25% thời lượng của mỗi học phần.

Về cách thức tổ chức, với hoạt động dạy và học trực tuyến, cách thức tổ chức khá đa dạng, như phát trực tiếp bài giảng tại studio, trực tuyến qua Zoom được tích hợp trên phần mềm quản lý của trường, các công cụ để chat online, tạo các lớp học trên Google classroom,... Với hoạt động kiểm tra, đánh giá quá trình học tập, nhà trường áp dụng các hình thức trực tuyến, trực tiếp và trực tuyến kết hợp trực tiếp tùy vào tính chất của học phần hay tính chất bài kiểm tra, đánh giá. Đối với bài thi kết thúc học phần, 100% SV phải thực hiện thi theo hình thức trắc nghiệm online trên máy tính tại phòng máy của nhà trường.

2.2.1. Một số kết quả đạt được

Quá trình tổ chức thực hiện dù thời gian chưa dài nhưng hoạt động học tập trực tuyến của SV tại Trường ĐHCN Việt - Hưng đã đạt được những kết quả bước đầu làm tiền đề cho quá trình thực hiện ở giai đoạn tiếp theo.

- Đảm bảo cho việc thực hiện đúng tiến độ, kế hoạch đào tạo trong bối cảnh giãn cách xã hội do ảnh hưởng dịch Covid - 19. Thực hiện hiệu quả tinh thần của Bộ GD và Đào tạo về việc “*Tạm dừng đến trường nhưng không ngừng học*”.

- Do hệ thống học liệu của nhà trường đa dạng, từ thư viện số, từ học liệu do giảng viên đưa lên các lớp trực tuyến trên website của trường, các lớp do giảng viên tạo trên Google classroom,... giúp SV học tập chủ động. Điều này đã được khẳng định khi dịch Covid - 19 diễn ra

đúng thời điểm SV nghỉ Tết và đa phần SV không mang theo sách vở, tài liệu học tập về nhà.

- Việc tổ chức cho SV học tập trực tuyến giúp SV duy trì, lưu trữ, tổng hợp nội dung kiến thức học tập, không quên kiến thức đã học từ trước khi nghỉ Tết, nghỉ dịch Covid-19.

- Thông qua tra cứu, tìm kiếm tài liệu, thực hiện báo cáo đánh giá kết quả học tập qua các công cụ, phần mềm học tập đã tạo cho SV thói quen và dần thích nghi với phương thức học tập mới trong xu hướng phát triển mạnh mẽ của cách mạng 4.0. Đây là cơ hội để mỗi SV tăng cường năng lực thực tiễn tiếp cận công nghệ.

- Đa số SV đều tỏ ra hào hứng với hình thức đào tạo trực tuyến. Qua thực tế giảng dạy và dự giờ ở nhiều môn học, nhiều lớp học phần, nhiều giảng viên giảng dạy khác nhau cho thấy, việc tương tác giữa giảng viên và SV ở hình thức học trực tuyến và học trực tiếp có những khác nhau nhất định. Trong học trực tuyến, việc tương tác (trực tiếp hoặc gián tiếp) giữa SV với giảng viên được diễn ra thường xuyên và trở thành yêu cầu bắt buộc.

- Học trực tuyến, đối với các SV vào lớp, đa phần đã chủ động theo dõi tiến trình bài giảng, ghi chép cẩn thận, đã chủ động nghiên cứu tài liệu được cung cấp, đã hoàn thành các bài kiểm tra khảo sát, đánh giá, thu hoạch sau mỗi giờ học, buổi học.

- Việc cho SV làm bài qua ứng dụng và phần mềm như Googleform đã mang lại những hiệu quả nhất định, như thời gian ngắn, kết quả nhanh, SV biết được đáp án đúng sai ngay, có thể thử làm nhiều lần để củng cố ôn luyện kiến thức. Đây là điều mà học trực tiếp chưa làm được.

- Từ hoạt động học trực tuyến, đặc biệt trong lúc bị ảnh hưởng của dịch Covid-19 đã xuất hiện những tấm gương SV nhà trường vượt qua hoàn cảnh khó khăn, thiếu thốn để hoàn thành và hoàn thành rất tốt nhiệm vụ học tập đã được cấp học bổng khuyến khích. Đây chính là tấm gương, là nguồn động lực to lớn truyền cảm hứng cho các học sinh, SV nhà trường.

2.2.2 Một số tồn tại, hạn chế

Bên cạnh những kết quả tích cực đã đạt được trong triển khai dạy và học trực tuyến, hoạt động dạy và học trực tuyến tại Trường ĐHCN Việt-Hung vẫn còn những tồn tại, hạn chế nhất định, cụ thể như sau:

- Một bộ phận SV do hoàn cảnh khó khăn, chưa có phương tiện, công cụ để học trực tuyến hoặc có những SV vùng sâu, vùng xa tín hiệu mạng và điều kiện kết nối mạng hạn chế.

- Một bộ phận SV có thái độ, tinh thần học tập chưa nghiêm túc, chưa tự giác, như: Vẫn đưa lí do mất mạng để không tham gia buổi học, một số em vừa học vừa tham gia lao động sản xuất, vừa đi đường vừa học, học không ghi chép,... Qua khảo sát và kiểm tra thực tế các

buổi học, có khoảng từ 4,5% đến 7% SV thường xuyên vào lớp nhưng không tham gia học [5].

- Tỷ lệ không tham gia lớp học còn nhiều ở một số lớp, số ngành; do bị ảnh hưởng bởi dịch Covid-19 và chi phối bởi những tác động xung quanh nên tỉ lệ bỏ học sau thời gian nghỉ còn nhiều. Theo thống kê của đơn vị đầu mối có 168 SV nhà trường không trở lại học tập sau nghỉ dịch [6].

- Việc tổ chức dạy và học trực tuyến còn thiếu quy định, quy chế của các cấp quản lí, vì vậy đôi khi còn lúng túng, một số bất cập phát sinh, khó khăn trong xử lí, giải quyết, như: Cách thức đánh giá quá trình giảng dạy học tập, việc có hay không quy định cụ thể trong chương trình môn học/học phần, vấn đề kiểm soát người học tham gia quá trình học tập,...

- Quá trình thực hiện bài giảng chưa cụ thể việc phân bổ thời gian cho từng nội dung trong từng tiết giảng theo hướng mỗi giờ học có khoảng từ 25 - 30 phút giảng dạy, thời gian còn lại để trao đổi, giải đáp thắc mắc, giao bài tập cho học viên,... Đa phần vẫn dành nhiều thời gian cho giảng, thuyết trình, ít trao đổi, củng cố, ôn tập, gợi mở, hướng dẫn học tập nghiên cứu.

- Việc học trực tuyến cần đến tinh thần tự giác cao ở mỗi SV do thiếu kiểm soát trực tiếp của giảng viên nên nội dung học tập được giao ở một bộ phận không nhỏ SV hoàn thành không đúng lịch, thậm chí không hoàn thành. Đây là một trong những lí do có thể khiến kết quả học tập của SV không đảm bảo. Kết quả đối sánh điểm thi kết thúc học phần và điểm tổng kết học phần kì 1 và 2 năm học 2019-2020 của 370 SV năm 2 cho thấy, có 41,7% số SV có điểm học kì 2 thấp hơn điểm học kì 1 [5] (học kì 1 chưa triển khai học trực tuyến đồng loạt).

- Đa số SV đang thiếu phương pháp, cách thức học tập trực tuyến. SV đã quen với với hình thức học tập trực tiếp, phương pháp thụ động trước đây. Do đó, khi chuyển sang học trực tuyến SV trở nên lúng túng, chậm thích ứng.

- Trong dạy và học trực tuyến, hạ tầng công nghệ đóng vai trò quan trọng đảm bảo hiệu quả của hoạt động dạy và hoạt động học. Thực tế cho thấy, trong thời gian ảnh hưởng của Covid - 19 gần như các cấp học, bậc học đều tổ chức dạy và học trực tuyến, sử dụng công cụ Zoom meeting là phổ biến. Vì vậy, tình trạng nghẽn mạng, quá tải hệ thống thường xuyên diễn ra làm ảnh hưởng đến kết quả, thậm chí không ít lịch học phải hủy hoặc đang học phải dừng.

Đánh giá về hạn chế trong giảng dạy trực tuyến, Báo cáo giao ban tháng 4/2020 nhà trường khẳng định: “Việc chuẩn bị các điều kiện cơ sở vật chất phục vụ tiết giảng chưa tốt, việc khắc phục chưa kịp thời, đặc biệt là hệ thống mạng internet. Tình trạng SV vắng học, vào lớp nhưng không tham gia học còn nhiều. Một bộ phận SV

có thái độ học tập chưa nghiêm túc. Vẫn còn giảng viên chưa chủ động hoặc không kịp thời nhắc nhở, đôn đốc, kiểm soát quá trình học tập của SV” [6].

Để khắc phục những tồn tại, hạn chế nêu trên và đảm bảo tính công bằng, khách quan giữa các SV trong quá trình đào tạo, lãnh đạo nhà trường đã chỉ đạo thực hiện nhiều quan điểm, giải pháp, từ vấn đề quy chế đến việc hỗ trợ SV. Cụ thể như: SV phải dự lớp đủ thời gian, khối lượng theo quy chế mới được thi kết thúc học phần; giảng viên phải thực hiện đúng phương châm “Trách nhiệm đến cùng với người học”; trang bị phòng máy tính để những SV không có thiết bị vẫn có thể học tập; lắp đặt hệ thống mạng wifi miễn phí; với những trường hợp bất khả kháng và có lí do chính đáng sẽ được học tập bổ sung miễn phí trong kì phụ,...

2.3. Một số biện pháp để sinh viên học trực tuyến hiệu quả

Từ sự phân tích, đánh giá thực trạng hoạt động học trực tuyến của SV Trường ĐHCN Việt - Hưng, bên cạnh những kết quả đã đạt được và cả những hạn chế còn tồn tại, tác giả xin đề xuất một số biện pháp để việc học trực tuyến của SV có hiệu quả, như sau:

2.3.1. Lựa chọn môi trường, không gian, vị trí học tập phù hợp

Một trong số những điều kiện tiên quyết ảnh hưởng lớn đến hiệu quả học tập trực tuyến của SV đó chính là lựa chọn một môi trường học tập phù hợp nhất, giúp SV tập trung nhất, tránh việc mất tập trung sẽ ảnh hưởng nhiều đến kết quả. Thực tế trong thời gian triển khai giảng dạy trực tuyến vừa qua, đa phần SV không có không gian học tập phù hợp, như vị trí có nhiều người đi lại, nằm trên giường, đang làm vườn, trong xưởng sản xuất, đang tham gia giao thông, ... Việc lựa chọn được một môi trường, không gian học tập phù hợp sẽ đem lại cảm giác thoải mái, tạo sự tập trung, nguồn cảm hứng cho người học được xem là một *biện pháp học trực tuyến hiệu quả* hàng đầu hiện nay. Hơn thế nữa, môi trường, không gian phù hợp sẽ giúp việc tiếp nhận thông tin, tiếp thu kiến thức nhanh, dễ dàng hơn so với việc ngồi tại một nơi ồn ào, quá nhiều thứ chi phối, tác động. Vì vậy, SV hãy tìm kiếm cho mình một khoảng không gian thích hợp khiến bản thân cảm thấy thoải mái, hài lòng nhất để bắt đầu tập trung học tập.

2.3.2. Đọc, tìm hiểu, nghiên cứu, chuẩn bị trước nội dung, tài liệu, giáo trình

Trước khi vào học, SV nên chủ động đọc, nghiên cứu, tìm hiểu học liệu đã được giảng viên cung cấp. Ở Trường ĐHCN Việt - Hưng, ứng với mỗi lớp học phần trong thực tế, các giảng viên đều tạo ra một lớp học ảo trên website học vụ của trường hoặc trên Google classroom với đầy đủ học liệu, bài tập, nội dung đánh giá, ... mã số lớp học được cung cấp để SV truy cập bất cứ khi nào hoặc tải học

liệu để học. Vì vậy, trước mỗi buổi lên lớp SV cần hoàn thành việc chuẩn bị nội dung bài học được giao, chịu khó tự đọc trước giáo trình, hướng dẫn học, ... để dễ hiểu bài hơn. Ngoài ra, SV có thể tìm kiếm bài giảng, file ghi âm, ghi hình lại từ một lớp khác trong khóa của giảng viên phụ trách hoặc cả những lớp của giảng viên khác. Các môn học giống nhau giảng viên sẽ giảng tương đối giống nhau. Các kiến thức cốt lõi cũng tương tự nên SV có thể tham khảo để hiểu tốt hơn bài học. Việc SV đọc trước tài liệu, sách vở, giáo trình rồi mới mở máy tính học trực tuyến sẽ giúp SV nắm được kiến thức ngay và dễ ghi vào đầu kiến thức đó. Ngoài ra, điều này còn giúp SV có thể theo dõi mạch bài giảng một cách trôi chảy, lưu loát không bị gián đoạn.

2.3.3. Rèn kĩ năng đọc nhanh, đọc hiểu không đọc thuộc

Đọc tài liệu là một kĩ năng hữu ích trong học tập nhưng để đọc đúng cách hoặc cách đọc đúng với từng loại tài liệu thì không phải SV nào cũng biết; thậm chí để có được kĩ năng này SV phải rèn luyện thật nhiều. Tốc độ đọc cần được chú ý khi tham gia vào học trực tuyến. Với lượng kiến thức không nhỏ cần lĩnh hội trong từng bài học thì đọc nhanh là cách để SV cải thiện hiệu quả học tập của chính bản thân. Theo đó, việc đọc nhanh tức là SV sẽ có thể cập nhật thêm nhiều kiến thức hơn, trong một khoảng thời gian nhất định. Cách để mỗi SV đọc nhanh, chính là đọc hiểu. Nhiều SV chưa có kĩ năng đọc phù hợp, hoặc chưa thoát li được cách học thuộc, đọc từng từ, từng chữ ở phổ thông. Điều này làm ảnh hưởng không nhỏ đến việc học tập theo phương pháp trực tuyến. Đối với việc đọc trước hoặc sau giờ học, SV phải chọn một khối lượng vừa đủ để bắt đầu, cố gắng nắm được cách bố trí, hệ thống của tư liệu, nếu có phần tóm lược của tư liệu thì cần phải đọc ngay nó. Sau đó, đọc những gì bản thân hiểu rõ nhất để xác định độ khó, để lại những gì không hiểu. Thực tế, đôi lúc SV sẽ rơi vào trạng thái đọc nhưng không hiểu hoặc vẫn đang đọc mà không biết là mình đọc đến đâu, đang đọc gì và nội dung vừa đọc là gì, ... thay vì việc cố gắng xua đuổi ý nghĩ về một vấn đề gì đó, chống đối nó thì hãy lấy lại sự tập trung cho bản thân đó là “quay lại”. Nghĩ ngay về việc bạn đang làm, ý thức được việc bạn đang làm, nhận biết việc bạn đang làm - đang nghe - đang thấy” [7]. Đồng thời, trong khi đọc, thỉnh thoảng dừng đọc để tự đặt những câu hỏi kích thích và tự tìm câu trả lời.

2.3.4. Thực hiện tối đa khả năng ghi chép, kết hợp ghi chép với nghe giảng

Khi tham gia *học trực tuyến*, nếu ghi chép những kiến thức những khía cạnh thông tin mà bản thân thấy cần thiết sẽ là một kho tàng dữ liệu quý và là thông tin vô cùng cần thiết trong lĩnh vực ngành học, môn học, học

phần SV đang tìm hiểu. Vì thế, đối với mỗi SV khi tham gia các lớp học trực tuyến nên tận dụng khả năng ghi chép của mình và lưu lại những thông tin cần thiết quan trọng sẽ giúp bạn nhớ bài rõ hơn thay vì phải bỏ thời gian tìm kiếm xem lại bài giảng. SV ghi chép có chọn lọc, không chỉ theo ý hiểu của mình và tinh thần của bài học mà tất cả những gì mình thấy cần thiết, bổ ích và mới đối với mình. Hãy viết nhanh hơn và dùng nhiều kí tự viết tắt hơn. Các nhà nghiên cứu cũng chỉ ra rằng, trong nhiều biện pháp nâng cao hiệu quả hoạt động học thì nghe giảng là phương pháp hiệu quả nhất, giúp người học thu nhận kiến thức mới sâu rộng hơn để hoàn thiện trình độ học vấn. Thực tế cho thấy, việc chú ý nghe giảng đúng cách giúp SV hiểu bài, nắm vững nội dung trọng tâm của bài ngay trong giờ học vì điều này giúp mình tái hiện lại những nội dung đã đọc và quan trọng hơn những điều được nghe trực tiếp thường sẽ dễ ghi nhớ và nhớ lâu hơn so với việc chỉ đọc. Vì vậy, SV cần tập trung nghe, hiểu vấn đề rồi ghi chép, chú ý những nội dung chính, những vấn đề quan trọng mà giảng viên thường nhấn mạnh qua ngữ điệu, qua việc nhắc lại nhiều lần hoặc được nhắc phải chú ý.

2.3.5. Ôn tập củng cố sau khi học trực tuyến

Sau mỗi bài học, SV nên đọc lại bài giảng một lần nữa và tự mình tóm tắt những ý chính quan trọng của bài, kết nối các ý đó với nhau để kiến thức chặt chẽ hơn. Một bài giảng, SV tóm gọn thành 1 trang A4 bằng cách sơ đồ hóa hoặc thiết lập bản đồ tư duy là đủ. SV tranh thủ làm bài tập áp dụng ngay sau buổi học để củng cố lí thuyết. Nội dung nào không làm được nghĩa là mình chưa hiểu thấu đáo thì quay lại đọc lí thuyết. Nếu vẫn chưa hiểu, SV có thể trao đổi thêm với giảng viên, nhóm bạn bè, hoặc ở buổi học trực tuyến tiếp theo. Thực tế, nhiều giảng viên đã sử dụng google form tạo các đề, ngân hàng câu hỏi trắc nghiệm để đánh giá, ôn luyện, củng cố kiến thức cho SV. Vì vậy, SV có thể làm nhiều lần, đối chiếu kết quả sau mỗi lần làm qua đó ghi nhớ và khắc sâu kiến thức bài học hơn.

2.3.6. Rèn luyện tinh thần tự giác học trực tuyến

Trước hết, để rèn luyện được tinh thần tự giác học trực tuyến, SV cần phải nhận thức được mục tiêu, phương pháp và ưu điểm của hình thức học này. Khi học trực

tuyến, việc rèn luyện tinh thần tự giác, chủ động sẽ là điều kiện tiên quyết để cho SV học tập hiệu quả và hợp lí. Ngoài bộ phận SV đã hình thành tinh thần này từ trước, bộ phận SV còn lại phải có quyết tâm học tập cao độ, để duy trì học tập đều đặn và không bị xao nhãng. Tất cả những biện pháp trên đều cần có sự tự giác dẫn lối, đồng thời chúng cũng góp phần khiến SV có trách nhiệm với việc học tập của mình hơn. Một kinh nghiệm hữu ích mà SV cũng có thể áp dụng đó là nên dán một tờ giấy ghi nhớ vào góc học tập, hoặc đặt ghi nhớ trên màn hình desktop, hoặc đặt nhắc lịch trên Smartphone để nhắc nhở mình về lịch trình học tập hay một vài câu danh ngôn hay giúp mình có thêm động lực học tập.

3. Kết luận

Học tập trực tuyến (online learning) mang nhiều ưu điểm vượt trội trong đào tạo đã làm thay đổi mạnh mẽ quá trình tự học do khả năng cá nhân hóa cũng như đáp ứng hiệu quả các hoạt động học tập của người học. Học tập trực tuyến và xây dựng môi trường học tập trực tuyến hiện đang được quan tâm chú ý và đưa vào triển khai trong nhiều trường đại học ở Việt Nam với phạm vi, mức độ khác nhau.

Đối với Trường ĐHCN Việt - Hưng, việc tăng cường ứng dụng công nghệ thông tin trong đào tạo không chỉ được triển khai trong thời gian SV tạm nghỉ do dịch Covid - 19 mà những năm trước đó lãnh đạo nhà trường đã có nhiều chủ trương quan điểm chỉ đạo về việc thay đổi, điều chỉnh cách thức tổ chức, phương pháp đào tạo. Trong bước đầu triển khai đã thu được những kết quả nhất định. Qua nghiên cứu, đánh giá thực trạng hoạt động học trực tuyến của SV tại trường cho thấy, bên cạnh những kết quả khả quan thì vẫn còn tồn tại những hạn chế. Vì vậy, để việc học trực tuyến của SV có hiệu quả, ngoài việc xây dựng tốt cơ sở vật chất sẵn sàng đáp ứng nhu cầu đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ giảng viên có trình độ chuyên môn cao, tính tự giác học tập của SV thì việc xây dựng hệ thống học liệu đáp ứng được yêu cầu và nhiệm vụ học tập là rất cần thiết, như học liệu được trình bày hấp dẫn, đa dạng về hình thức, dễ tiếp thu, có thể truy cập được thuận tiện và dễ dàng trên máy tính và thiết bị di động... Việc làm này sẽ tạo ra hứng thú trong học tập cho người học, từ đó sẽ đem lại kết quả học tập như mong muốn.

Tài liệu tham khảo

- [1] Đảng bộ Trường Đại học Công nghiệp Việt Hưng, (2020), *Báo cáo Chính trị trình đại hội Đảng bộ Trường Đại học Công nghiệp Việt - Hưng lần thứ XVI, nhiệm kì 2020-2025* - Tài liệu nội bộ.
- [2] Trường Đại học Công nghiệp Việt - Hưng, (2019), *Báo cáo kết quả thực hiện nhiệm vụ năm 2018, mục tiêu,*

phương hướng, nhiệm vụ và giải pháp năm 2019 – Tài liệu nội bộ.

- [3] *Học trực tuyến là gì? Những điều cần biết về giáo dục trực tuyến*, (ngày 31 tháng 8 năm 2020), <https://dhtainguyen.edu.vn/hoc-truc-tuyen-la-gi-nhung-dieu-can-biet-ve-giao-duc-truc-tuyen>.

- [4] *Phát triển giáo dục đào tạo trực tuyến ở Việt Nam trong thời kì hội nhập*, (ngày 25 tháng 8 năm 2020), <http://tapchitaichinh.vn/nghien-cuu-trao-doi/phat-trien-giao-duc-dao-tao-truc-tuyen-o-viet-nam-trong-thoi-ky-hoi-nhap>.
- [5] Trường Đại học Công nghiệp Việt - Hung, (2020), *Kiểm yếu hội thảo cấp trường về Giải pháp đào tạo trực tuyến tại Trường Đại học Công nghiệp Việt - Hung*, Tài liệu nội bộ.
- [6] Trường Đại học Công nghiệp Việt - Hung, (2020), *Báo cáo giao ban tháng 4 năm 2020 và Nhiệm vụ công tác tháng 5 năm 2020*, Tài liệu nội bộ.
- [7] *Phương pháp học tập bậc Đại học*, (25 tháng 8 năm 2020), <http://khoaxaydung.duytan.edu.vn/media/1835/phuong-phap-hoc-tap-bac-dh.pdf>.

SOME MEASURES TO IMPROVE THE EFFICIENCY OF ONLINE LEARNING ACTIVITIES FOR STUDENTS FROM THE REALITY OF VIET NAM – HUNGARY INDUSTRIAL UNIVERSITY

Nguyen Thi Dung¹, Kieu Hung²,
Pham Thi Thanh Huong³

¹ Email: dung3h.viu@gmail.com

² Email: kieuhung110876@gmail.com

³ Email: pham.huong626@gmail.com

Viet Nam-Hungary Industrial University
No.16 Huu Nghi, Xuan Khanh, Son Tay,
Hanoi, Vietnam

ABSTRACT: *Electronic Learning (eLearning) is the trend of developing open and flexible education. In fact, the implementation of eLearning in general, and online teaching and learning due to the impact of COVID-19 pandemic in particular, has shown the efforts of the entire education sector with positive results. However, through the implementation process, there are still many problems that attract lots of attention from managers, educators and learners, with the aim of seeking solutions to improve the quality of both teaching and management. One of them is to find out suitable measures to improve the efficiency and quality of online learning activities.*

KEYWORDS: *Electronic Learning; online learning method; learning methods; Viet Nam-Hungary Industrial University.*